

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. A. M.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2018, č. j. OAM-213/LE-LE05-LE26-PS-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 11. 2018, č. j. 17 A 149/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 8.228 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců za účelem zjištění jeho totožnosti. Doba zajištění byla stanovena podle § 46a odst. 5 téhož zákona do 22. 11. 2018.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni. Namítal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatečné vypořádání realizovatelnosti účelu zajištění. Žalovaný fakticky nijak nespecifikoval, jakým způsobem má být účelu zajištění, tedy ověření žalobcovy totožnosti, dosaženo.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Krajský soud rekapituloval zjištěný skutkový stav a konstatoval, že dosavadní jednání žalobce nedává dostatečnou záruku dobrovolné spolupráce během azylového řízení. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že opakovaně neoprávněně překročil hranici minimálně dvou států EU, přičemž celou dobu se fakticky skrýval před orgány veřejné moci a nikterak se nepokusil zlegalizovat v některém ze států, kterými procházel, svůj pobyt a v průběhu policejních řízení uvedl několik různých dat narození.

[4] Ze skutkového stavu, který byl správním orgánem zjištěn, kdy rozhodující je tvrzení samotného žalobce, že nemá žádný cestovní doklad, je zřejmé, že zajištění žalobce mělo jasný zákonný základ v § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu a sledovalo zákonem předvídaný účel: spolehlivé zjištění totožnosti žadatele o mezinárodní ochranu na území Česka.

[5] K námitce, jaký postup ke zjištění totožnosti následně zvolí žalovaný, soud uvedl, že na str. 4 napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že bude provádět nezbytné další identifikační úkony Policií ČR. Současně lze souhlasit s žalovaným, že správní orgán není povinen v rozhodnutí přesně specifikovat metody zjišťování totožnosti, a tedy obavy z porušení mlčenlivosti nejsou na místě. Soud proto uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo zcela v souladu se zákonem o azylu a rozhodnutí lze považovat za zcela přezkoumatelné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[7] Stěžovatel namítá, že krajský soud posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí nesprávně. Zajištění lze využít pouze jako prostředek *ultima ratio* a žalovaný měl povinnost se zabývat realizovatelností účelu zajištění spočívajícího v případě stěžovatele ve zjišťování jeho totožnosti. Takové vypořádání však v rozhodnutí žalovaného fakticky chybí.

[8] S ohledem na to, že základní povinností žalovaného je v průběhu azylového řízení zachovávat naprostou mlčenlivost (obzvlášť ve vztahu k orgánům země původu stěžovatele, tedy i ve vztahu k afghánské ambasádě), není v nejmenším jasné, jak vlastně žalovaný hodlá při ověřování totožnosti stěžovatele postupovat, neboť jakékoliv standardní ověření totožnosti využívané policejními orgány při procesu vyhošťování v žádném případě nepřipadá v úvahu.

[9] Žalovaný tedy nijak nezdůvodnil, z jakého důvodu se domnívá, zda vůbec připadá v úvahu dosažení účelu zajištění (tj. ověření stěžovatelovy totožnosti) a především nepopsal,

pokračování

jaké (další) kroky za tímto účelem hodlá provést, či jaké kroky vůbec mohou být provedeny. Takové rozhodnutí pro nemůže obstát pro zjevnou nezákonnost.

[10] Krajský soud se v napadeném rozsudku omezil na „obhajobu“ účelu § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, přičemž pak ani v průběhu soudního řízení nevyšlo najevo, jakým způsobem má být ze strany žalovaného účelu zajištění dosahováno. Nelze přijmout tezi, že žalovaný není povinen kroky, kterými hodlá totožnost zjistit, uvádět, jelikož zajištění podle § 46a odst. 1 písm. a) by bylo nezákonné, pokud by totožnost nebylo možné zjistit.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, z jakých podkladů správní orgán vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej úvahy vedly. Správní orgán ve svém rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních důvodů dospěl k názoru o nutnosti zajištění jmenovaného v zařízení pro zajištění cizinců. Navrhuje proto kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že v rozsudku ze dne 20. 3. 2019, č. j. 9 Azs 42/2019 - 26, se již zabýval kasační stížností téhož stěžovatele proti rozsudku krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2018, kterým bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu do 21. 1. 2019. Čtvrtý senát přitom s ohledem na shodné skutkové a právní okolnosti obou případů neshledal důvod se od závěrů vyslovených v rozsudku devátého senátu odchýlit.

[15] V projednávané věci není sporu o skutkovém stavu věci. Dne 14. 9. 2018 proběhla kontrola vozidla jedoucího z území ČR na území SRN německou policií, ve kterém se nacházel i stěžovatel, který se nejprve pokoušel před policií skrýt. Následně byl v rámci readmisní dohody předán na území České republiky a vypověděl, že se jmenuje M. A. M., uvedl datum narození a dále, že je afghánské státní příslušnosti a prchá ze země původu do bezpečí. Protože však u sebe neměl žádné cestovní doklady ani jiné povolení k pobytu, bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění a byl z tohoto důvodu zajištěn. Žalovaný jej rozhodnutím ze dne 25. 9. 2018, č. j. OAM-213/LE-LE05-LE26-PS-2018, zajistil podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu z důvodu potřeby spolehlivého zjištění jeho totožnosti, a to do 22. 11. 2018.

[16] Podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku

nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je účelem zajištění spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti.

[17] Důvody zajištění podle § 46a zákona o azylu a úprava zvláštních opatření podle jeho § 47 transponují do vnitrostátního práva čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“). Podle čl. 8 odst. 3 písm. a) přijímací směrnice může být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti.

[18] Podle rozsudku NSS ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 128/2016 - 44, č. 3493/2016 Sb. NSS, „[p]okud je žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn za účelem spolehlivého zjištění nebo ověření jeho totožnosti [§ 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], zajištění je možné pouze po dobu, kdy toto zjišťování nebo ověřování probíhá, a délka zajištění musí být stanovena s ohledem na účel zajištění. Z rozhodnutí musí být zřejmé, zda správní orgán činí nějaké kroky pro naplnění tohoto účelu zajištění.“ V tomto rozsudku NSS vytkl žalovanému, že „v napadeném rozhodnutí neuvedl důvody, které mohou vést k závěru, že byly naplněny podmínky pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Z tohoto ustanovení plyne, že účelem zajištění musí být spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však neplyne, zda žalovaný bude dále činit nějaké úkony vedoucí k zjištění nebo ověření totožnosti stěžovatele. Žalovaný se nezabýval čestným prohlášením o totožnosti stěžovatele, pouze konstatoval, že pro účely řízení o mezinárodní ochraně je nezbytné spolehlivé zjištění totožnosti.“

[19] V rozsudku ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 8/2016 - 32, NSS uvedl, že „[m]á-li žalovaný k dispozici podklady, jež mohou být relevantní při zjišťování totožnosti stěžovatele, musí se jimi v odůvodnění rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu (být by tak učinil ve stručnosti) zabývat.“

[20] V projednávané věci je zřejmé, že žalovaný kromě údajů, které o sobě uvedl sám stěžovatel, neměl žádné doklady ani jiné dokumenty, ze kterých by totožnost mohl ověřit. S ohledem na stěžovatelův postoj při kontrole policejní hlídkou dne 14. 9. 2018 a její skutkové okolnosti je zřejmé, že cílem jeho cesty nebyla Česká republika, ale SRN. Hrozilo tedy, že by v případě nepřistoupení k zajištění nevyčkal dalších kroků žalovaného a pokusil by se opět odcestovat do SRN.

[21] Při posouzení, zda žalovaný dostal požadavkům vyplývajícím z právní úpravy a z uvedených rozhodnutí NSS, je třeba předně uvést, že ze zákona o azylu ani z výše citovaných rozhodnutí NSS nevyplývá povinnost žalovaného podrobně vysvětlit, jaké úkony hodlá ke zjištění či ověření cizincovy totožnosti podniknout. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že sám nemá prostředky ke zjištění a ověření totožnosti stěžovatele a stěžovatel sám nejeví snahu k prokázání své totožnosti přispět. Proto bylo nezbytné vyčkat na provedení dalších identifikačních úkonů Policií ČR a na jejich výsledky. Pro realizaci těchto kroků předpokládal žalovaný jako dostatečnou lhůtu 60 dnů. Žalovaný sice nijak nekonkretizoval, jaké úkony má na mysli či v jakém stádiu se zjišťování či ověření totožnosti stěžovatele nachází, nicméně i toto konstatování naplní

pokračování

v projednávané věci požadavek, že z rozhodnutí musí být zřejmé, zda správní orgán činí nějaké kroky pro naplnění tohoto účelu zajištění. Námitka, podle které měl žalovaný konkrétně uvést, jaké kroky hodlá podniknout, je tedy nedůvodná.

[22] Ač byl tedy žalovaný v rozhodnutí o zajištění stručný a jistě si lze představit podrobněji odůvodněné rozhodnutí, nevede tato stručnost k nezákonnosti rozhodnutí. Žalovaný v něm totiž uvedl, že ověřování stěžovatelovy totožnosti probíhá ve spolupráci s Policií ČR, která činí identifikační úkony, jež v době jeho rozhodování ještě nebyly skončeny. Zajištění stěžovatele tak bylo namístě.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se mu proto nepřiznává.

[25] Zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 16. 10. 2018, č. j. 17 A 149/2018 - 16, se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a c) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 6.200 Kč za dva úkony právní služby: 1) sepsání kasační stížnosti, 2) další porada s klientem přesahující 1 hod, jejíž konání zástupce doložil. Zástupci se dále za tyto úkony přiznává paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč. Celkem tedy náleží zástupci stěžovatel odměna 6.800 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 8.228 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. dubna 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu